

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 18.

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Værøy.

Emne: Juletre og Julehalm

Bygdelag:

Oppskr. av: J.L.Jakobsen

Gard: Bergthum.

(adresse): Sørværøy i Lofoten

G.nr. 14. Br.nr. 263.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- 1) Ja.
- 2) En har snakket med sers gamle folk og disse kan huske at der bruktes juletræ da de var små, selv om juletræ ikke var i alle hus, nærmest de mer velstående fikk træ sendt fra Innlandet utover ved høve.
- 3/) Juletræ benyttedes i hjemmet på første hånd senere blev det almindelig med en julefest for barn på bedehuset. Først i senere 30 år er det blitt almindelig herute å ha et pyntet juletræ stående i kirken.
- 4) Dette var ikke aktuelt da her ikke fantes noe slags busker herute på Værøy.
- 5) Nei.
- 6) I almindelighet skal det nå til taket i det hus som træet står i, men i den senere tid er det blitt mer å mer å benytte ca. 1 ½ meters træ i husene. I forsamlingshus større trær.
- 7) a) Ja pyntet med engleglitter. Norske flagg, kulørte glasskuler og alt mulig. Dette har vært helt fra gammel tid av. Juletræpynten blev høitidelig oppbevart fra år til år, den gjemtes som rødeste gull.
b) Ja der er lys i små lyseholdere. I ~~gammel~~ gammel tid blev lysen surret fast til træet.
- 8) Der hvor der er store barn forestår disse pyntingen, ellers voksne sammen med barna. På Værøy vites ikke å ha brukt den skikk at juletræet skulle være pyntet i serskilt stue å stå der som et lengselstræ for de små. Alle er med under pyntingen.
- 9) Almindelige store trær står på gulvet, ellers er træet plasert på et dertil høvelig bord.
- 10) Juleaften tendes lysene første gang, ellers ved

serlige høve , familjesammenkomster og lignende

11) Ja der er gang omkring juletræet i det fleste hus og serlig der hvor der er barn, men også voksne er med. Som sanger synges forekpl. "Jeg er så glad hver julekveld" Glade Jul" Jeg synger julekvad" og flere av disse kjendte julesalmer.

12) Til utover nyåret. Ja i enkelte høve helt ut januar måned. I gamle dage har en fått opplyst var det en kunst å kunne oppbevare juletræet lengst mulig utover vinteren. No er dette slutt.

13) Det uttrykkes å høste juletræet, men dette utføres av barn under voksnes tilsyn da ingen ting må knuses eller ødelegges.

14) I gamle dage benyttedes furu da denne træsart var lettere å få tak i fra Saltendistriktet. I siste generasjon benyttedes grantrær. I enkelte høve kan der forekomme et furutræ til juletrå, men dette er skjeldent.

15) En har kjendskap til at der i gammel tid blev laget små juletrær av ennræpinne med grener av mindre tråpinner. alt dette var omviklet med kulørt papir.

Noe ekstra navn på et sådant hjemmelaget juletræ vites ikke.

16) Nei . Julenek herute skjeldent. No slettes ikke.

1) Bruktes ikke. 2) Bortfaller. 3) Bortfaller

4) Julehalm vites ikke benyttet herute.

4224

